

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
FILOZOFICKÁ FAKULTA

N Á V R H

habilitačnej komisie na udelenie vedecko-pedagogického titulu *docent*

PhDr. Kvetoslave Koporovej, PhD.

v odbore *slovanské jazyky a literatúry*

V zmysle vyhl. MŠ SR č. 6/2005 Zb. § 1 odst. 15 a „Zásad UK“ k citovanej vyhl. čl.18 ods. 2, sa dňa **28. 3. 2019** uskutočnilo na Filozofickej fakulte UK v Bratislave **habilitačné konanie na udelenie titulu „docent“ *PhDr. Kvetoslave Koporovej, PhD.*, v študijnom odbore *slovanské jazyky a literatúry*.**

Na základe súhlasu Vedeckej rady FiF UK jej predseda, prof. PhDr. Jaroslav Šušol, PhD., dekan fakulty, vymenoval habilitačnú komisiu v zložení:

Predsedníčka: prof. PhDr. Mária Kusá, CSc. /FiF UK v Bratislave/

Členovia: prof. PhDr. Jozef Sipko, PhD. /Inštitút rusistiky FiF PU v Prešove/
prof. PhDr. Peter Žeňuch, CSc., /Slavistický ústav Jána Stanislava SAV/

Oponenti: doc. PhDr. Anna Plišková, PhD. /Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín - Ústav rusínskeho jazyka a kultúry PU v Prešove/
prof. Dr. Michail Kapraľ / Rusínsky inštitút Antala Hodynku, Budapešť/
doc. PhDr. Mária Dobríková, CSc. /FiF UK v Bratislave/

Zasadnutie komisie v zmysle cit. vyhlášky viedla jej predsedníčka prof. PhDr. Mária Kusá, CSc., za účasti členov Vedeckej rady FiF UK (pozri prezenčnú listinu) a ďalších hostí.

I. V habilitačnej prednáške *Vokalicke alternácie a akcentologické zvláštnosti rusínskeho jazyky na pomedzí dvoch slovanských jazykových areálov* habilitantka prezentovala svoje konštatovanie, že kodifikácia rusínskeho jazyka na Slovensku pred dvadsiatimi štyrmi rokmi nevyriešila niektoré jazykové otázky. Týka sa to predovšetkým ortografie a ortoepie. Na riešení týchto otázok sa aktívne podieľa, čo predostrela aj vo svojej prednáške. Zamerala sa hlavne na dva čiastkové problémy, a to historické alternácie (o≥i; e≥i) v rusínskom jazyku a niektoré pravidlá normatívneho prízvuku v rusínčine. Habilitantka v rámci prípravnej fázy druhého vydania pravidiel rusínskeho pravopisu a zatiaľ neexistujúcich ortoepických pravidiel okrem preskriptívnej argumentácie akceptuje aj sociolingvistický aspekt.

Prednášku hodnotili 5 členovia Vedeckej rady FiF UK: prof. PhDr. Miroslav Dudok, DrSc., prof. PhDr. Pavol Žigo, CSc., prof. PhDr. Zlatica Plašienková, PhD., prof. PhDr. Slavomír Ondrejovič, DrSc., prof. PhDr. Miloslav Vojtech, PhD.

II. Priebeh obhajoby: habilitantka v rámci obhajoby predstavila monografiu *Fonetika, fonológia a akcentológia rusínskeho jazyka*, s jej koncepciou a kapitolami. Časť Fonetika a fonológia predstavuje základné informácie o fonetike a fonológii ako jazykovednej disciplíne vo všeobecnosti, uvádza základné znaky fonetickej transkripcie a tiež praktický prepis textov prostredníctvom znakov fonetickej transkripcie. Časť Zo základných princípov rusínskej ortoepie obsahuje výber z najfrekvencovanejších porušovaní normatívnej výslovnosti a fonetické javy, ktorými je charakteristický rusínsky spisovný jazyk. Ďalšie kapitoly poukazujú na porušovania normatívnej výslovnosti pod vplyvom východoslovanských jazykov a pod

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE

FILOZOFICKÁ FAKULTA

vplyvom slovenského jazyka, niektoré pravidlá normatívnej akcentácie a v tabuľke spracovaný prepis (transliteráciu) rusínskej azbuky do latinského grafického systému.

Oponenti vo svojich posudkoch ocenili priekopnícky charakter práce. Doc. A. Plíšková ocenila fakt, že habilitačná práca je napísaná v rusínskom jazyku. Doc. M. Dobříková konštatovala, že autorka preukázala veľmi dobrú orientáciu v pertraktovanej problematike a poukázala na drobné nepresnosti práce z obsahového aj formálneho hľadiska. Prof. M. Kapraľ predniesol svoj posudok napísaný v ruskom jazyku v slovenskom preklade. Vyslovil viaceré pripomienky k technickému spracovaniu práce.

V reakciách na posudky oponentov sa ťažisko odpovedí vzťahovalo na fungovanie jazyko-ortoepie, fungovanie rusínčiny na východnom a západnom areáli. Habilitantka zdôraznila funkciu kodifikácie rusínčiny v kontakte s ostatnými slovanskými jazykmi. V oblasti fonologických alternácií kvalifikovane vysvetlila nejasné miesta opisov z učebnice a presvedčivo argumentovala pripomienky z diskusie. V odpovediach preukázala poznanie slovanskej porovnávacej fonológie a sociálny aspekt rusínčiny vo vzťahu k vedomiu jej používateľov. Vo verejnej diskusii prof. Žigo uviedol, že mu v texte chýbali diferenciacné a integračné procesy vo fonetike, navrhol posunúť opisy fonológie aj do 21. storočia. Habilitantky sa spýtal na hláskoslovnú a slovotvornú rovinu a zvukovú a morfológickú rovinu. Alternácie podľa neho treba uvádzať na morfonologickom základe. Navrhol tiež využívať novšie práce o fonetike slovanských jazykov. Prof. Ondrejovič sa spýtal na habilitantkine vnímanie pojmu normatívny jazyk ako aj na fenomén sociolingvistického prístupu, ktorý uchádzačka v istých ohľadoch akceptovala v práci. Doc. Múcska skonštatoval, že v prípade rusínčiny je fascinujúce vidieť proces kodifikácie spisovného jazyka v priamom prenose a opýtal sa na efektivitu tohto procesu ("Oplatí sa to?"), ako aj na fakt, či je norma, ktorú pripravujeme na Slovensku, kompatibilná s tými, ktoré používajú Rusíni v Rumunsku, Maďarsku, Srbsku. Uchádzačka uviedla, že Rusíni po r. 1989 naozaj stáli pred základnou otázkou, či chcú byť Rusínmi a rozvíjať svoj jazyk a kultúru v ňom. Podľa nej sa ukázalo, že chcú byť Rusínmi (že sa nimi cítia), a rusínska identita má dnes stúpajúcu tendenciu. Ak by sa rusínsky jazyk nekodifikoval, stali by sa Slovákmí, nie Ukrajincami. V ostatných krajinách si Rusíni kodifikujú vlastné varianty svojho jazyka, existuje snaha prijať aspoň rovnaké grafémy vo všetkých variantoch. Prof. Žeňuch reagoval, že habilitačná práca sa týka jazyka, ktorý sa používa v písomnej podobe. Potreba kodifikácie jazyka vychádza podľa neho aj z iných ako z jazykových dôvodov. Prof. Dudok reagoval, že rusínčina je pluricentrická v slovanskom jazykovom svete. .

III. Záver: Na základe uvedeného zoznamu (životopis, prehľad pedagogickej činnosti, zoznam publikačnej činnosti, zoznam ďalších pôvodných odborných a umeleckých prác, zoznam ďalších ohlasov, charakteristiky najdôležitejších vedeckých výsledkov a charakteristiky k návrhu na vymenovanie uchádzača za docenta) habilitačná komisia vypracovala návrh na udelenie **PhDr. Kvetoslave Koporovej, PhD.** vedecko-pedagogického titulu **docent** v odbore slovanské jazyky a literatúry a v počte hlasov 6 kladných zo 6 prítomných členov komisie odporúčala uchádzača VR FiF UK.

V Bratislave 28. 3. 2019

prof. PhDr. Mária Kusá, CSc.
predsedníčka habilitačnej komisie